

Pripreme pacijenta za uzimanje uzoraka

Opće upute za pripremu bolesnika prije uzimanja uzorka krvi

- dan prije uzimanja uzorka krvi potrebno je izbjegavati intenzivnu tjelesnu aktivnost
- poslije 22 sata uvečer dan prije odlaska u laboratorij ne uzimati hranu, piti alkohol te pušiti
- ako se zna da neka farmakološki aktivna tvar (lijekovi, alkohol, kofein, nikotin, sredstva ovisnosti, oralni kontraceptivi) značajno utječe na koncentraciju analita koji se mjeri, treba je ako je moguće izbjegavati najmanje dva dana prije uzimanja krvi
- za redovite pretrage uzorak krvi od bolesnika uzeti ujutro između 7 i 10 sati

Upute za pripremu bolesnika za određivanja željeza

- 24-48 sati prije uzimanja uzorka krvi ne piti sokove obogaćene vitaminima ni pića uz dodatak roboransa
- ako je bolesnik pod terapijom preparatima željeza i/ili multivitaminskim preparatima obogaćenim željezom kontrola željeza u serumu izvodi se najmanje 10 dana nakon peroralnog uzimanja preparata željeza, tri dana nakon davanja intravenoznih preparata odnosno, mjesec dana nakon intramuskularnog davanja željeza
- koncentracije željeza u serumu su povećane kod primjene acetilsalicilne kiseline, kloramfenikola, oralnih kontraceptiva, multivitamina i kemoterapijskih agenasa, posebno cisplatine i metotreksata²

Upute za pripremu bolesnika za određivanja lipidnog statusa

- dva tjedna prije uzimanja uzorka krvi uobičajeno se hraniti
- 48 sati prije uzimanja uzorka krvi izbjegavati intenzivnu tjelesnu aktivnost
- 24 sata prije uzimanja uzorka krvi ne uzimati alkohol
- 12 sati prije uzimanja uzorka krvi izbjegavati masnu hranu
- 12 sati prije odlaska u laboratorij biti natašte

Upute za pripremu bolesnika za provođenja testa oralne podnošljivosti glukoze (oGTT)

- test se izvodi ujutro nakon što je bolesnik prethodnu noć bio natašte, a tri dana prije toga na uobičajenoj prehrani (>150 g ugljikohidrata na dan) i bez ograničavanja tjelesne aktivnosti
- za vrijeme testa bolesnik se ne treba izlagati pojačanoj tjelesnoj aktivnosti, ne smije jesti, piti kavu i druga pića, ni pušiti

Upute za pripremu bolesnika za određivanje pretraga hormona štitnjače

- krv se može uzeti u svako doba dana

- za pretrage hormona štitnjače (tiroksin T4, trijodtironin T3) poželjno je biti natašte, odnosno bez jela barem 4 sata
- nadomjesna terapija hormonima (npr. Euthyrox) može utjecati na rezultat ukupnog T4 i slobodnog T4. Stoga je važno na dan vađenja krvi ne uzeti lijek prije uzorkovanja.
- propisanu dozu lijeka uzeti neposredno nakon vađenja krvi.

Upute za pripremu bolesnika za test na okultno krvarenje u stolici

- 7 dana prije testa ne preporučuje se uzimati lijekove koji mogu dovesti do krvarenja u probavnom sustavu i pojave krvi u stolici (aspirin, indometacin, fenilbutazon, rezerpin, kortikosteroidi i dr.)
- test treba odgoditi kod proljeva, menstruacije, krvarenja iz hemoroida i hematurije
- tijekom ispitivanja treba izbjegavati nedovoljno pečeno crveno meso, jetrene kobasice, bijelu repu, hren, dinje, lubenice, preparate željeza, vitamin C u količini >250 mg/dan

Upute za uzimanje uzorka mokraće za kvalitativnu analizu

- uzorak izbora je srednji mlaz prve jutarnje mokraće nakon noćnog sna, toaleta vanjskog spolovila, prije doručka i drugih aktivnosti, pri čemu vrijeme od posljednjeg pražnjenja mjehura treba biti najmanje 4, a najviše 8 sati
- analizu se ne preporučuje raditi kod žena neposredno prije, za vrijeme i neposredno nakon menstruacije kao ni kod žena koje imaju vidljiv vaginalni iscjedak
- uzorak mokraće treba skupljati u čistu posudu sa širokim grlom koja je po mogućnosti za jednokratnu upotrebu
- ako se uzorak prenosi do mjesta obrade, posuda mora biti zatvorena

Upute za pripremu bolesnika za određivanje Eozinofilnog kationskog proteina (ECP)

- krv se uzima ujutro između 7 i 10 sati
- pacijent mora biti natašte (poslije 22 sata uvečer dan prije odlaska u laboratorij ne uzimati hranu ni piti alkohol)